

gromadi in kopiči po nekaterih mestih tako, da so po takih krajih, hoté odverniti vzrast popolnoma zanemarjene mladine, osnovali državne šole, v katerih bi imeli po ameriški otroci raznih verskih ločin samo v svetnih predmetih poučevani biti. Na Angleškem je hotela neka stranka ta sistem sprejeti za občni šolski sistem; a to ni ugajalo angleškemu duhu za resnico in prostost, in preteklega leta so imeli prav zanimive razprave o tej stvari. V poročilih o tem so se začeli glasovi anglikanov, ki so se izrazili z vso odločnostjo tako-le: „Nismo katoliki, nasprotniki smo katoliški cerkvi, a poprej bomo pošiljali svoje otroke v katoliško šolo, kakor v tako, ki noče vedeti ničesa od vere“. In stvari na Angleškem so se razvile tako, da je poleg takih šol neomejena prostost za napravo verskih šol, in angleški katoliki so se zbrali in si prizadevajo s prečudno delavnostjo in požrtvalnostjo na to, da snujejo povsod šole, dosti velike, da sprejmo vse katoliške otroke. Angleška postavodaja pa je bila zadost pravedna in pravična, da je skerbela zdatno za to, da se ne sme v brezverskih soseskih šolah zgoditi nič kaj tacega, kar bi spodkopavalo kerkščansko prepričanje, in da se nobeden oče ali jereb o kakorkolšnih okolistavah ne sme siliti, da bi pošiljal svoje otroke ali varovance v šolo, ki ni njegovega veroizpovedanja. Kakor se kaže, bodo na ta način po tekmovalji verske šole preobladale popolnoma brezversko šolstvo.

(Dalje prih.)

Dopisi in novice.

— *Iz Celjske okolice.* Tukajšno uradno konferenco smo imeli 1. in 2. avgusta v Celji. Po navadnih, izvršenih posameznostih pride poročilo nadzornikovo, katero je delil v dva dela.

K prvemu spada priobčenje ukazov in postav; izmed priobčenih sem jih naštel 26, bom le nekaterih opomnil.

Kerkščanski nauk se ima z začetkom bodočega šolskega leta v vsakej skupini po dve uri na teden poučevati. Pomniti pa si je — razlaga predsednik — da se ima ta ura kot »plus« k dosedanjim uram smatrati. (Ne da bi se morda ta ura vzela kakemu drugemu predmetu.)

Izišla so nova — nemška berila v 8. oddelkih. Ta berila se bodo morala v slovenske šole vpeljati; — ali se imajo ali ne, to nij vprašanja, ampak le v tem naj je posvetovanje; kateri oddelek se bode v tej ali onej šoli, v tem ali onem razredu vpeljal — pravi nadzornik. Ta nemška berila se bodo (tudi slovenskim šolam poslala gratis (als Armenbücher). — Pa res — na nekaterih šolah, se ve da na slovenskih, smo že dobili ta nemška berila.

Neke nemške bukve »Lehrerbild« se priporočajo.

Lapajnetove knjige se ne smejo rabiti — niti učenci niti učitelji jih ne smejo —, ta prepoved se v novič pojstri; le Kronen — Lapajnetove »Pripovedi Štajerske« so dopuščene kot dopolnilo k berilu.

V slovenskih šolah se ne smejo nobene druge pesmi učiti, niti peti, kakor edino tiste, ki so v dotičnih berilih — pač se sme nemški peti —. Na več razrednej šoli v višem razredu naj se poje nemški (nasvetuje nadzornik g. Končnik).

Ako učitelj kam kompetira, mora od zdaj zanaprej navesti: kerstno in rodovinsko ime, rojstveno — deželo, rojstveni kraj in dan; spričevalo sposobnosti, čas, kraj in kakovost dosedanjega službovanja. Sedanjega službovanja kraj in kakovost, kakor tudi plačilo, katero sedaj dobiva.

Treba je gojiti cerkveno godbo in cerkveno petje.

Za letošnje učiteljske konference se je odločilo, da učitelji dobé »diäte« samo za en dan, če konferenca tudi več dni traja. (Pri nas je trajala dva dni — tri obravnave dnevnega reda pa so se še izpustile —.) Predsednik je opozoril, ako bi se kdo derznil pred koncem konference oditi — če tudi še le drugi dan —, tak izgubi povračilo še za prvi dan. — Drugih ukazov ne omenjam —.

Nadzornik prehaja k raznim opazkam, iz nadzornovalnega stališča. V obče izreka svojo zadovoljnost gledé vspehov na teh šolah.

Vendar pa pravi, da se posamezni predmetje obravnavajo poveršno ali celo po mačehovsko. Tako zgodovina, geometrija, fizika in kemija — tudi te lovadba se premalo goji. — »No, to so ravno predmetje, za koje so prepo-vedane vse slovenske knjige, kolikor jih imamo iz teh strok. To je toraj »sad — če se tava po temi, če se v slovenskej šoli tradira v nemščini; ali »pa če se iz nemških knjig sprot prestavlja — in še to, vedi Bog kako!« Prav milostljiva je sodba, če se reče, da v naših krajih naj menj polovica učiteljev ne zna pravilno slovenščine govoriti niti pravilno pisati. — Vendar pa bi imeli ti učitelji v domačem jeziku učiti pravilno besedo in pravilno pisavo. — Kdor sam nima, tudi dati ne more. — Pa od kod tudi jemati? kje in kako se pa pripravniki uče slovenščine? Za ta predmet tudi nihče ne vpraša. — Pri kateri konferenci se je še kdo grajal, da premalo gleda na materni jezik? kdor ga popolnoma izpusti, postane — — »znabiti nekaj več«. — Če dotični učitelj ali učiteljica zna slovenski ali ne, je vse jedno, da še bolje, če je ne zna, ker se na one bolj ozirajo, ki slovenščine ali ne znajo, ali je znati nočejo — pri kompetencah se to vidi. — V naših krajih se posebno pogosto jemljejo učiteljice na slovenske šole, ki ne znajo slovenski nič — prav nič, tako n. pr. v Teharjih, v Št. Jurji i. t. d., kakor so mi zadnjič pravili ondošnji kolege — in vendar one učé slovensko deco. Tako je pri nas!

Ker se mi je dopis močno narasel, naj za danes končam. —

— (*Letna skupščina učiteljev kranjskega okraja.*) Konec. Poročila gosp. nadzornikovemu sledili so zdaj po dnevnem redu razgovori o raznih tvarinah. O vsakem naj le kaj malega omenim.

a. Gospod J. Pezdič govoril je (slovenski) »o nadaljevalnem izobraževanju učitelja«. Omenil je, da če se je učitelj še tako dobro izšolal, vseh potrebnih ukov si vendar le še ni s tem pridobil; toraj si mora prizadevati z daljnim učenjem za vedno večjo popolnost. Djal je, da za to skerbijo tudi višje šolske oblasti s tem, ker se učitelji morajo podvreči strogim izpitom. Kot pripomočke daljnega izobraževanja povdarjal je seosebno: vestno pripravljanje na posamesne uke, in sicer se mora ozirati pri tem učitelj na tvarino in metodo; marljivo branje knjig pedagogičnega in didaktičnega obsega, iz katerih naj si celo izpisuje v posebne knjižice to, kar spozna da je za djanjske uke naj bolj porabljivo, dobro in koristno. Priporočal je dalje pogostne vdeležbe pri učiteljskih shodih; občenje z dobrimi in skušenimi učitelji — sosedi; obiskovanje ptajih sol i. t. d.

b. O točki: »Je li dobro, da učitelj otroke tudi zunaj šole nadzoruje?« poročal je (slovenski) gosp. A. Cirman. Pričel je s priličnim farizejskim vprašanjem do Kristusa: »Se sme li v saboto ozdravljati?« in kot

dosledek razvil je, da učitelju mora biti na tem, da otroci tudi zunaj šole z lepo obnašo kažejo, kaj se v šoli koristnega učijo. Kot pomočke k lepi obnaši otrok zunaj šole navedel je med drugim: Učitelj naj rad občuje s stariši svojih učencev in naj živi v prijaznosti z njimi; naj stariše opozoruje na pomankljivosti njihovih otrok, kjer to za potrebno vidi in spozna; naj vzajemno s krajnim čast. duhovnikom deluje na to, da se slabi izgledi, ako jih je kaj, odpravijo; naj pazi na obnašo otrok pri prihodu v šolo in zopet pri odhodu. Navedel je kod izgled č. č. g. g. šolske brate na Francoskem, kako oni natančno pazijo na red in lepo obnašo otrok zunaj šole i. t. d. Vzel je gosp. govornik v misel tudi otroško pozdravljanje, in nekaj omenil, s čimur se pa marsikdo zmed nas ni strinjal. Debate o tej zadevi vdeležil se je naj bolj gosp. Petrič, pa tudi gosp. nadzornik sam, kateri posledni je djal in priporočal, da naj to otroško pozdravljanje namreč ostane pri tem, kakor je v raznih krajih navadno.

Točko c. »Podučevanje v petji v ljudski šoli« reševal je (slovenski) gosp. A. Kmet. Omenil je, da je bilo petje priljubljeno že nekdanjim narodom, in navedel v dokaz več izgledov iz stare dóbe. Vprašanju: zakaj naj se póje? odgovoril je s tem: da se pri mladini vname ljubezen dó te lepe umetnosti, ki pozlahtnuje in oblažuje čutja, ter ima na otroke in sploh na človeško družbo veseli, pa tudi otožni vpliv. Za petje priporočal je posebno: 1. ljudske pesmi, 2. narodne pesmi, katerih je sicer malo, vendar pa nismo brez njih, in 3. cerkvene pesmi. Pri zadnjem odstavku povdarjal je g. govornik posebno vneto to, da naj bi učitelji imeli ozir na vpeljavo splošnega cerkvenega petja, ker imajo mnogokrat z gizdavimi in oholimi pevkami in pevci strašanske krize, in bi s tem lahko prišli v okom vsakemu nagajanju in kujanju. Priporočal je dalje, naj bi petje včasih služilo za molitev pred šolo in po šoli, konečno pa se je pri vprašanji: koliko in kdaj naj se poje? sklical na učni načert.

d. »O jezikovem podučevanju v spodnjih razredih ljudske šole« imel je poročati gosp. P. Cebin. Ako povem, da je imel ta v šolskih vedah jako znajden in izobražen gospod svoje dni večkrat častno nalogo, sestavljati in izdelovati rajnemu preč. gosp. kanoniku in škofijskemu šolskemu nadzorniku J. Zavašnik-u celo vprašanja in odgovore za preskušnje učiteljskih kandidatov, se že iz tega lahko posname, da je njegovi referat segel nalogi do jedra. Ker je bil pa v svojem spisu (slovenskem) po lastnih mislih preobširen, in se je bal preveč utruditi nazoče, je posnel toraj le glavne točke, ter osobito priporočal: naj bi bile učne knjige spisane po vsej moči praktično; — naj bi se uki tudi praktično, t. j. mladini umevno predavali; zlasti pa naj bi učitelji opazovali vse pomankljivosti jezikoslovnih učnih knjig, naj bi o tem temeljito govorili pri konferencah, ter s tem delovali za zboljšanje šolskih bukev. —

e. Točko: »Novi šoli se večkrat očituje, da ne stori toliko, kolikor stara šola«, je J. Levičnik osvetil slovenski v peterih odstavkih, in ves ta govor ima »Tovariš« na razpolaganje, ako ga priobčiti hoče. *)

f. Zadnjo točko razgovorov: »Izobraženje čustva za lepoto«, obravnaval je zopet gosp. P. Cebin (nemski). Spoznali smo iz gosp. govornikove obravnave, katero je sam imenoval »Lesefrüchte«, ker je v njo vpletel mnogo klasičnih citatov, da je tudi o lepoznanstvu že mnogo bral, in da kratkomalo ni ptujec v tej stroki. Dejal je spričetka, da izobraženje čustev za lepoto mora se gojiti zgodaj, že koj pri nježni mladini, in nam kot dokaz imenoval mnogo slavnih mož, ki so se že kot otroci pričeli uriti v lepih vedah. Kot dva glavna vira za zbujenje čustev za lepoto navedel je:

*) Pride na vrsto. Spis tak se ne stara. Vr.

1. Veroznanstvo, ki nam v vsem svojem bistvu kaže in ponuja sprepele uzore za to, in

2. Katoliško cerkev, katera je prava umetalna šola (Kunstschule) oziroma svojih stavb, notranje oprave, godbe in petja, in s katerim vsem deluje na pozlahnenje človeških čuvstev. Zlasti gojenju petja govoril je gosp. Cebin vnete besede, navedel sedmero važnih uzrokov za to, priporočal, naj se poje v šoli vsaki dan, stavljal pa tudi predlog, naj bi se o prihodnji konferenci k sklepu zapel še kak kratek uzorni zbor (Chor). Zbrani g. g. učitelji so to dobro misel enoglasno poterdili, in gosp. L. Sadar stavil je nasvet, naj gosp. Cebin kot znajdeni strokovnjak blagovoli sprejeti nalogo, da bo za prihodnjo konferenco porazumel se z odličnimi g. g. pevci, in vse potrebno za to vravnal. Veselili se bomo zarad tega že zanaprej prihodnje skapščine, in to tem bolj, ker smo dobili to leto v naš okraj nekaj posebno dobrih pevskih moči, akoravno že tudi poprej nismo bili brez njih.

(Pisavec pričujočega poročila pa se prederzne, spregovoriti k temu javno še pár besed, akoravno se stavlja s tem v nevarnost, da bi se od katere strani zopet s perstom ne pokazalo nanj, ter dejalo: eva ga nepoboljšljivega klerikalca! Ker je namreč naš slavni rajni pesnik preč. gosp. Bl. Potočnik pel med drugim v svoji Zvonikarjevi pesmi, da »prazno je delo brez žegna z nebes«, bi gotovo toraj nam ljudskim učiteljem v očeh vsih skerbuih starišev in pred vsem resnično omikanim svetom služilo le v čast, ako bi se pred zborovanjem snidili tudi k vskupni božji službi. Pri tacih prilikah bi zamogli med drugim g. g. učitelji lepo pokazati tudi svoje pevske [in tudi muzikalne] zmožnosti, katere imajo eni v resnici izverstne. Oskerbovanje cerkvene godbe in petja se bo tako kot tako o kratkem času jelo zopet ponujati učiteljem. Okrožnica slav. c. kr. okr. šolskega sveta Kranjskega dne 15. junija t. l. št. 342 nam je namreč željo visocega c. k. ministerstva za uk in bogočastje že naznanila, naj bi se v prihodnje zopet kaj bolj zanimali in vgreli za te lepi umetnosti, kateri učiteljem niste nikakor kratili njihove časti. To omenil sem mimogrede. Misel naj ostane zapisana, ako se potem že vresniči, ali pa ne.)

Zdaj se sledilo po dnevnem redu: »Poročilo bukvarničnega odseka in nova volitve«. Pred vsem naj povem, da nam je letošnji odbor (g. g. Pezdič predsednik, Cebin, podpredsednik, Gross, Traven in Kmet Vinko) jako vstregel s tem, da je dal »zaznamek knjig učiteljske knjižnice za šolski okraj kranjski« litografirati, in je pred pričetkom zborovanja g. pervosednik vsakemu učitelju en iztis izročil. Zdaj bo vsaj vsakdo lahko vedel, s čim mu more knjižnica postreči in naj č. č. g. g. sobratje ne zabijo, vložiti tega znamenka povsod med šolski inventar. Gosp. pervosednik je poročal, da je od slavnega c. kr. okr. šols. sveta za potrebsine knjižnice prejel 40 gl., za kateri denar se je nekaj novih knjig nakupilo, nekatere pa se dale vezati. Z letos kupljenimi in na dar prejetimi knjigami — njih 19, katere je gosp. pervosednik po naslovih imenoval — šteje zdaj knjižnica 153 zvezkov, in sicer mnogo med tem prav izverstnih knjig. Ker se je iz vsega poročila sprevidilo, da se je nahajala knjižnica letos res v prav dobrih in skerbuih rokah, nasvetovala sta g. g. Levičnik in Petrič, naj se odsek ne spreminja, ampak za prihodnje leto kar brez volitve *in statu quo* ostane, kar se je z večino glasov tudi sprejelo. K sklepu je gosp. nadzornik navzoče g. g. učitelje še opomnil, naj se knjižnice tudi marljivo v duševni prid poslužujejo, in gosp. pervosednik (bukvar.) Pezdič je konstatiral, da se to tudi djanjsko godi. —

V stalni odbor za prihodnje leto bili so enoglasno voljeni: g. g. Bezljaj, Japel, Jeglič, Lahajner in Letnar. —

Ker se za zadnjo točko: »Nasveti« ni bil oglasil govornik, je gosp. nadzornik sklenil zborovanje. Spregovoril je konečno še kratke besede o težavnem stanu učiteljstva, spodbujal nas s toplo besedo, naj delujemo z ljubeznijo in marljivostjo, kar človeku nekako polahkuje nošnjo težavnega jarma. Zadnje besede gosp. nadzornikove pa so bile slavoklic na Njihovo Veličanstvo presvitlega vladarja in cesarja Franca Jožefa I., kateremu smo navzoči odzvali in ga ponovili z gromovitim »živio!«

Namest nasveta pri zborovanju naj se zdaj še moja malenkost oglasi z javno kratko prošnjo do slavnih visjih šolskih oblastnij. Sicer me ni nihče za to pooblastil, mislim pa vendar, da smem reči, da govorim v imenu večine kranjskih, in berž kot ne, tudi drugih deželá učiteljev. Kakor je znano, so v poslednjem času že pri večjih konferencah naše dezele navzoči g. g. učitelji svojo potnino (diáto) prejeli prec izplačano. Ako je to v posamesnih krajih mogoče, naj bi se v prihodnje blagovolilo zgoditi povsod. Veleslavnim c. kr. okr. šolskim svetom bi bilo s tem mnogo pisarenja prihranjenega, učiteljem pa menim, da bi bilo tudi do malega, ali od kraja vsem prav na moč vstreženo. Vojaki n. pr. vlečejo svojo plačo na vsakih pet dni, in vendar jih proti koncu stiska že toliki »mankovéc«, da so zadnji dan kerstili na ime »Sapprammentstag«. Tudi učitelji imamo zlasti proti koncu mesca mnogokrat dneve, da že vsega primanjkuje, in če pade na taki čas še učiteljska konferenca, za katere obiskanje nekateri potrebujejo dva dni časa, in ker se brez denarja popotvati ne more, je očividno, da bi se jim jako prileglo, ako bi po skončanem zborovanju potegnili koj tudi potnino. Marsikakega učitelja stiska toliko pomankanje, da si med svoje tovariše, kakor bi tudi rad, še celo obedovat iti ne upa. Ako bi dobil koj potnine, bi si vsaj lahko privoščil v krogu svojih sobratov zmeren obed, pri katerem bi se zopet enkrat in malo sveselil. Naj se mi ta odkritoserčna prošnja na višjem mestu ne šteje v hudo, ker ne izvira iz slabe volje. —

Ker sem ravno pri reči, t. j. ker govorim slučajno o obedu, naj povem v resnici z veselim srcem, da smo letos v Kranji v prijateljski zlogi vdeležili se vsкупnega obeda. Izvemši malo število g. g. sobratov, kateri so po opravljenih in vsled privatnih zadev morali hiteti domu, združeni smo bili vsi v veseljem tovarštvu. Prijazni razgovori, pa tudi izvrstno-vbrano petje sladilo nam je jako okusno priredjeni obed. Po pravici rečem, da malokdaj sem se še vdeležil kake konference tako zadovoljen in oveseljen, kot tabart; enaka čutja so navdajale, kakor je bilo čutiti in viditi, tudi ostale g. g. sobrate, in nikakor se nismo mogli ločiti. To da »pod solncem vse mine«, in tako potekle so bile tudi nam le prehitro vesele, res zlate ure. Prijazno posegli smo si konečno s prijatli v roke in napotili se proti vsem štirim vetrovom. Bog z nami vsemi, dokler nas srečni čas zopet veselih ne združi! — J. L. Železnogórski.

— *Okrajna učiteljska konferenca za okolico ljubljansko.* Konec. Dalje pravi, da ni le na to se ozirati, ampak tudi poslušati druge pedagoge, kako o tej stvari mislijo. Znano je, da je večina zoper predpise, kateri so se gotovo že preživeli, kar se lahko vidi v knjigi »Schule des Takttschreibens« od Otto Walbe in »Kurzgefasste Anleitung zur Ertheilung eines methodischen Schreibunterrichtes od H. Hoffmanna«. Ker je gosp. poročevalec pa tudi pedagog C. Kehr-a imenoval, naj mu pa pove, kako ta slavni pedagog v svojej knjigi: Die Praxis der Volksschule str. 260 štev. 5 o tej stvari piše. Bere: »In früherer Zeit wurde im Schreibunterrichte ein Verfahren gehandhabt, das kaum den Namen einer Methode verdient.« i. t. d. — Po vsem končno predlaga: »Da se imenovani namen kolikor, toliko doseže, naj se taki predpisi se-

stavijo le za učiteljevo roko, po katerih bi se imeli ravnati«. — G. poročevalec odgovarja g. Govekar-ju naslanjaje se na to, kar je že povedal. — G. Bozja podpira predlog g. Punčah-a, ter meni, da bi taki predpisi za enorazrednice dobro došli. — G. Kuhar pravi, da ima g. poročevalec svoj »prav«, pa tudi g. Govekar, tedaj oba. Vendar meni, da je pa posebnega premisleka vredno to, kar je g. Govekar glede materialne strani omenil. Taki predpisi pridejo dragi, denarja pa povsodi primanjkuje. — Ko se je potem o obeh predlogih glasovalo, bil je predlog g. Govekar-ja z večino glasov sprejet. — V odbor, kateri ima potrebno snov sestaviti, ter vladi predložiti, bili so voljeni: g. g. Govekar, Levce, Levstek, Papler, Punčah, Režek in Žibert. —

O 6. točki »Prirodopisje v 1- in 2 razrednih ljudskih šolah« poročal je temeljito g. Remic, ter končno stavil predlog: »Učiteljska skupščina naj prosi sl. vlado, da nam skoraj boljših po novih učnih načertih sestavljenih knjig preskerbeti, deloma predelati blagovoli«. Sprejeto.

7. »O telovadbi potem dejansko« poročal je gosp. Praprotnik. Po njegovem mnenju naj se v eno- in dvarazrednih šolah iz te stroke proste in redne vaje jemljejo, ter končno praktično pokaže nekoliko začetnih prostih in drugih vaj. — G. Remic meni, da naj telovadi vsaki učenec, toda po zimi pa naj telovadba izostane, ker imajo otroci večidel težavno obutev. — G. poročevalec mu vgovarja, ter meni, da ravno po zimi je treba telovaditi, ker so otroci bolj spočiti, kakor po leti, ker jim paša in druga opravila veliko prizadevajo. — Gosp. predsednik pravi, da to, kar je g. poročevalec gledé razdelitve učilne snovi na posamezne razrede in oddelke omenil tako odpade, ker je vse to v učilnih načertih natančno zaznamovano. —

8. Samostalni predlogi. G. Bozja predlaga gledé cerkvenega petja in godbe o dopisu vis. c. k. dežel. š. sv. dné 8. julija št. 998. Stvar prideržal si je g. predsednik v daljno obravnavo. —

9. Poročilo prvomestnika bukvarničnega odseka bilo je nemško. Po predlogu g. predsednika pregledata račune g. g. Kogej in Pokorn. — G. Borštnik predlaga, da naj se učiteljska bukvarna nazaj v Ljubljano prestavi. Enoglasno sprejeto z nekim dostavkom. V bukvarnično komisijo se volije ustmeno g. Cvek, Kerbec, Kuhar in Praprotnik. V stalni odbor za učiteljsko konferenco za prihodnje leto pa so bili voljeni: g. g. Borštnik, Govekar, Kerbec in Levstek.

G. predsednik sklene potem zborovanje s primernim in jako podbudnim govorom in trikratnim klicanjem na presvitlega cesarja. — Potem, kakor vsako leto skupni obed, kjer se je zelo navdušeno napivalo na zdravje verlega in vsim g. učiteljem zelo priljubljenega g. predsednika in c. kr. nadzornika. — Na svidenje!

— *Iz seje c. k. dežel. šl. sveta dné 26. julija 1877.* Učni čertež in zapisnik poučnih knjig za l. 1877. ki ga je poslalo ravnateljstvo v Kočevji, se je odobrilo. Poročilo c. k. deželnega nadzornika za humanistične predmete na srednjih šolah o nadzorovanji državne gimnazije v Kočevji se je vzelo na znanje in predložilo ministerstvu. — Prošnje za dvoje filologičnih služeb in jedne za učitelja risanja na državni gimnaziji v Kočevji so bile predložene slavnemu ministerstvu z dotičnimi nasveti. — Učitelj na realki se imenuje sè stalnim, z naslovom profesor. — Prošnja ravnateljstva tukajšne višje državne realke za dovoljenje vzporednih razredov za l. 1877/78 se je predložila slavnemu ministerstvu za uk in bogočastje. — Prošnja ljudskega učitelja za oproščenje zrelostnega izpita se je zaverгла, prošnja davkarskega praktikanta za napravo mature se je

sprejela; prošnji dveh realcev za dovoljenje skušajo ponavljati iz dveh predmetov ste bili predloženi slav. ministerstvu. — Imenovanje Fr. Govekarja za stalnega nadučbenika na Studencu se je poterdilo, in dobil je dekret. — Dva-razredna ljudska šola v Metliki se s tem, da se privzame še jednorazredna dekliška šola, razširi na stirirazredno in četerti učitelj bode imel 450 gl. — Pritožbe, prošnje za priznananje pri šolskih zamudah, prošnje za nagrade in pripomoč so se razreševale.

— (*Is seje dež. odbora 18. avgusta.*) Predlogom dotičnih krajnih in okrajnih šolskih svetov je deželni odbor pritrdil, da se v učiteljskih službah definitivno potrdijo učitelji: Matija Petrič v Strugah, France Koler v Stalcarjih, in France Peruci na Vučah, in da se ljudska šola v Starem Logu provizorno razširi na 2 razreda, za 2. šolski razred pa začasno učiteljica v službo vzame.

— (*Nova razdelitev všolanih krajev v Ljubljani.*) Ker so pričujoče šolsko leto hiše v Ljubljani dobile nove številke, razdeljujejo se s početkom prihodnjega šolskega leta tudi na novo šolski okraji. Krajni šolski svet je tedaj z dovoljenjem c. k. okrajnega šolskega sveta vkrenil tako-le: 1. v II. petrazredno deško šolo na Čojzovi cesti je všolan: a) II. oddelek (Šent-Jakobski del); b) III. oddelek (dvorni del) in c) predkraji Hradeckijeva in Kurja vas; — 2. v mestno dekliško šolo na Šent-Jakobskem tergu je všolan: a) II. oddelek (Šent-Jakobski del); b) Krakovo in Ternovo in c) predkraji: Hradeckijeva in Kurja vas; 3. v I. petrazredno ljudsko šolo: a) I. oddelek (šolski del); b) IV. oddelek (kolodvorski del); — 4. v nunsko dekliško šolo je všolan: I. oddelek (šolski del); b) III. oddelek (dvorni del) izvzemi Krakovo in Ternovo, in c) IV. oddelek (kolodvorni del). — V šolo za silo na Mahu je všolan V. okraj namreč predkraji: Havptmanca, Hovca, Karolinina zemlja in Črna vas. — Po tej razdelitvi se bodo tudi šolski otroci v šolo vpisovali; le ko bi ena ali druga teh šol imela biti prenapolnjena se bode pozneje kaj preuredilo. Ko bi stariši med šolskim letom stanovanje spremenili, in se preselili v kak drug šolski okraj, tako ostane otrok do konca leta v tisti šoli, v katero je bil sprejet ob začetku leta. — Šolsko vodstvo mestnih šol se bode strogo ravnalo po teh pravilih.

— *Metelkova darila* po 42 gl. se razpisujejo do 24. septembra. Prošnje potem c. k. okrajnih šolskih svetov do c. k. deželnega šolskega sveta v Ljubljani.

— *Šolska letina.* Razredba učencev in učenk na četrterazredni ljudski šoli c. k. rudnika v Idriji 1877. našteva najprej učence, potem učenke obojne 4razredne ljudske šole. Učencev je bilo 327, a učenk 219. V dekliško obertnijsko šolo je hodilo 36 deklic, dečki so hodili v nadaljevalno obertnijsko šolo. — Nasteti so tudi pohvaljeni v sadjereji in v godbi. Imena so pisana slovenski, a naznanila nemško-slovenski. Prihodnje šolsko leto se začanja 17. septembra.

— *„Vdovsko učiteljsko društvo“*, »Slovensko učiteljsko društvo« in »Narodna šola« ima svoj občni zbor v četrtek 27. t. m. pri Virantu h. št. 139. — Ob 8. je sv. maša v mestni farni cerkvi pri sv. Jakobu in ob 9. zboruje najprej vdovsko društvo in potem drugi društvi. Program navadni pri občnih zborih. — Pri slovenskem učiteljskem društvu se bode tudi razgovarjalo: o šolskih knjigah na slovenskih ljudskih šolah, o pomočnih knjigah in o petji in godbi po selskih šolah. — Pridite, pridite, tovariši k zborovanji!

— *Letno sporočilo javne štirirazredne* namešane ljudske šole v Kranji 1877 ima prav popularen in poučljiv s podobami razjasnjen sestavek o oblikoslovlji in risanju v vsakdanjem življenju. V letnih sporočilih se taki sestavki prav na svojem mestu, ker se tako razširjujejo med ljudstvo, ki se more produciti le na podlagi materinega jezika. G. Bezljaj nam je pokazal, da to, kar razume, more tudi umljivo in razložno povedati. Vivat sequens. — Poročilo nasteva učiteljstvo, potem pregledno število učencev in učenk, katerih je bilo v IV. razredih ob začetku 394, a na koncu leta 361; potem ima šolsko kroniko, nasteva število knjig (160) v šolski knjižnici. Med šolskimi dobrotniki se naštevata g. g.: Valentin Bleiweis in Fr. Dolenz. — Učenci so vversteni po zasluženji; II., III. in IV. razred imajo oddelke, kar šolski napredek toliko pospešuje, kakor, da bi potniku klado na nogi navezal. — Rokotvorsko šolo je obiskovalo 116 učenk. —

— *Letno sporočilo čveterorazredne* deške ljudske šole v Skofji Loki 1877 nasteva mestnega kaplana, g. Andreja Ramovša kot pomočnega učitelja in kateheta, in še tri druge svetne učitelje. Število učencev je bilo vseh skupaj 243 v 4 razredih. Učenci so vversteni po zasluženji. Poročilo je kakor Kranjsko čisto slovensko.

‡ V Ljubljani je umerla gospa Ljudmila Linhart roj. Klemenčič, bivša učiteljica na c. k. ženski vadnici v 27. letu svoje starosti na veliko žalost svoji rodbini. Pogreb 19. p. m. je bil sijajen in stanu ranjke primeren. N. v m. p.!

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Irazredni dokliški šoli v Metliki učiteljična služba, l. p. 500 gl. in prosto stanovanje. — Prošnje do 15. septembra krajnemu šolskemu svetu v Metliki.

Na 4razredni ljudski šoli v Metliki učiteljska služba, l. p. 450 gl. Prošnje do 15. septembra krajnemu šolskemu svetu v Metliki. (Obeje v Črnomelj. šolskem okraji.)

V Litijskem šolskem okraji se razpisuje: 1) na novi dvorazredni ljudski šoli v Litiji: a) nadučiteljska služba, l. p. 500 gl., opravilne doklade 50 gl. na leto in prosto stanovanje. b) Druga služba za učitelja ali učiteljico l. p. 500 gl. in prosto stanovanje.

2) Na trirazredni ljudski šoli v Šent-Vidu pri Zatičini: a) druga učiteljska služba, l. p. 450 gl.; b) tretja učiteljska, eventualno učiteljica služba, l. p. 400 gl.;

3) Na trirazredni ljudski šoli v Zagorji (pri Savi) 3. učiteljska, eventualno učiteljična služba, l. p. 400 gl. in prosto stanovanje. Prošnje v 6 tednih pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

C. k. okrajni šolski svet v Litiji dné 10. avgusta 1877.

V Radovljskem šolskem okraji se razpisuje:

1. Učiteljska služba v Gorjah l. p. 450 gl. in prosto stanovanje.
2. Učiteljska služba v Zaspem, l. p. 450 gl. in prosto stanovanje.
3. Učit. služba v Srednji vasi v Bohinju, l. p. 400 gl. in 20 gl. priboljska, ki pa je leto in dan preklicljiv in prosto stanovanje.
4. Učit. služba v Koroški Beli l. p. 400 gl. in na leto preklicjivega priboljska 50 gl. in stanovanje. — Prošnje v 6. tednih okrajnemu šolskemu svetu v Radovljici. — Od c. k. okraj. šol. sveta v Radovljici dné 1. avgusta 1877.

V Ljubljani na c. k. vadnici pri ženskem učiteljišču služba učiteljice. Plača po vadnicah normirana 19. sušca 1872 in 15. aprila 1873. Prošnje do 13. septembra t. l. deželnemu šolskemu svetu v Ljubljani.